

Fiskeridirektoratet

Høringssvar – Høring av forslag til regulering av fisket etter kveite i 2026

Norges Kystfiskarlag viser til Fiskeridirektoratets høring om forslag til regulering av fisket etter kveite i 2026. Fiskeridirektoratet viser til erfaringene fra reguleringene i 2025 og oppdaterte bestandsvurderinger fra Havforskningsinstituttet som bakgrunn for de foreslåtte reguleringene.

Kveitefisket er et viktig fiskeri for den minste kystflåten og bidrar til aktivitet ved en rekke mindre mottaksanlegg langs kysten. En bifangstadvang er viktig for å holde fiskeriet i gang gjennom året. Det er et overordnet fiskeripolitisk prinsipp å stimulere til mer helårlig fiske, og ettersom en del bifangst av kveite er uunngåelig i andre fiskeri vil det være et feilsteg å straffe de som fisker utenom hovedsesongene. Dette må også ses i sammenheng med kvote- og bifangstinnstramminger i flere andre fiskerier. Norges Kystfiskarlag mener derfor at reguleringene må utformes på en måte som både ivaretar bestandshensyn og legger til rette for et lønnsomt og praktisk gjennomførbart fiskeri for kystflåten.

Reguleringsforslag

Videreføring av fartøyskvote nord for 62°N

Norges Kystfiskarlag støtter at det videreføres fartøyskvoter i fisket etter kveite nord for 62°N i 2026. Med det kvotenivået som nå ligger til grunn, vurderer vi fartøyskvoter som et hensiktsmessig virkemiddel for å begrense uttaket og samtidig sikre en forutsigbar ramme for fiskerne.

Samtidig mener Kystfiskarlaget at fartøyskvoten må økes betydelig sammenlignet med dagens nivå. Etter vår vurdering bør fartøyskvoten settes til 15 tonn per fartøy. Dagens kvotenivå er så lavt at det i mange tilfeller i stor grad vil dekke uunngåelig bifangst, og i praksis i liten grad gi rom for et reelt direktefiske.

Regulering av direktefisket

Fiskeridirektoratet har foreslått at direktefisket reguleres som en åpen gruppe for fartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap. Norges Kystfiskarlag mener dette i utgangspunktet er en fornuftig avgrensning, men vil samtidig påpeke at det kan åpnes for

fartøy opp til 21 meter. Det er svært få fartøy i denne lengdegruppen, og en slik utvidelse vil derfor ha begrenset betydning for det totale fiskepresset.

Krav om at samme eier ikke kan delta med flere fartøy

Norges Kystfiskarlag støtter forslaget om at samme eier ikke kan delta i direktefisket etter kveite med flere fartøy.

Krav til eierstruktur

Fiskeridirektoratet foreslår et krav om at én enkeltperson, direkte eller indirekte gjennom foretak, må inneha mer enn 50 prosent av eierandelene i fartøyet. Norges Kystfiskarlag støtter forslaget.

Vi støtter forslaget, men mener at det i istedenfor en overgangsordning burde innføres en tydelig skjæringsdato. Kravet bør gjøres gjeldende for alle nye etableringer etter en fastsatt dato. På denne måten unngår man omfattende tilpasninger i ettertid, samtidig som man hindrer etablering av nye eierstrukturer som ikke er i tråd med intensjonen bak regelen.

Krav om at eier skal stå om bord som høvedsmann

Norges Kystfiskarlag støtter forslaget om at eier skal stå om bord som høvedsmann. Det må foreligge mulighet til å innvilge dispensasjon fra kravet i tilfeller med dokumenterbare og reelle behov for fravær fra fartøyet. Dette gjelder særlig ved sykdom, foreldrepermisjon og graviditet.

Videre mener vi det bør åpnes for dispensasjon i tilfeller der det foreligger etablerte ordninger med fast leieskipper eller et etablert turnus-/avløseropplegg. Vi ser at slike løsninger blir stadig vanligere også blant mindre fartøy for å sikre stabile arbeidsforhold og helårlig drift. Dette kan løses gjennom en enkel meldingsordning, der fartøyeier ved begynnelsen av året melder inn hvem som skal stå som høvedsmann. Det vil etter vårt syn ikke være behov for godkjenning fra Fiskeridirektoratet, men kravet om forhåndsmelding vil sikre transparens og gjøre det mulig å kontrollere at ordningen ikke misbrukes. Et slikt system vil også skille mellom reelle, faste samarbeidsordninger og ad hoc-utleie som undergraver ordningens formål.

Bifangstregler nord for 62°N

Fiskeridirektoratet foreslår en bifangstgrense på 2,5 prosent på ukesbasis, med et makstak på 2,5 tonn totalt for fartøy som ikke har adgang til direktefiske.

Norges Kystfiskarlag mener denne bifangstgrensen er for lav. I praksis vil det være svært vanskelig for mange fartøy å holde seg innenfor en så lav prosentandel, særlig i fiskerier der kveite opptrer som naturlig bifangst.

Kystfiskarlaget mener derfor at det bør tillates inntil 20 prosent bifangst av kveite på ukesbasis for alle fartøy under 21 meter. I fredningsperioden bør bifangstgrensen reduseres til 5 prosent. For fartøy som har fartøykvote bør bifangsten i fredningsperioden avregnes mot kvoten.

Videre mener vi at bifangst utenfor fredningsperioden ikke bør avregnes fartøykvoten. Bifangstadgangen er ment å gjøre det mulig å drive et mer helårlig fiske, og en slik avregning vil i praksis motvirke dette.

Regulering sør for 62°N

Det foreslås å videreføre forbudet mot direktefiske etter kveite sør for 62°N, med en bifangstgrense på 1 prosent.

Norges Kystfiskarlag mener dagens bifangstgrense på 1 prosent er for lav og vanskelig å etterleve i praksis. Erfaringene fra fiskerne tilsier at en så lav grense bidrar til økt omfang av uregistrert uttak og omsetning, hvilket medfører dårligere oversikt over det faktiske ressursuttaket.

Kystfiskarlaget mener derfor at bifangstprosenten sør for 62°N bør økes til 5 prosent. En slik justering vil gjøre reguleringen mer realistisk å etterleve og samtidig bidra til bedre rapportering og kontroll med ressursuttaket.

Andre merknader

Kvotenivå og turistfiske

Norges Kystfiskarlag mener den kommersielle kvoten for kveite er satt for lavt og bør økes til minimum 3000 tonn. Det må videre være et grunnleggende prinsipp at yrkesfiskere prioriteres ovenfor fritids- og turistfiskere i kvotefordelingen i perioder det foretas store kutt i totalkvoten. Norges Kystfiskarlag mener det må være en prioritert oppgave for Fiskeridirektoratet å skjerpe kontrollen med fritids- og turistfiske. Det foregår et betydelig rekreasjonsfiske etter kveite som øker i takt med den voksende fisketurismeindustrien og det observeres betydelige landinger av kveite fra denne industrien som omsettes privat. For å begrense uttaket av kveite fra turistfisket mener Norges Kystfiskarlag det bør innføres ilandføringsforbud for kveite i turistfisket.

Alternative reguleringstiltak

For å tilrettelegge for et mest mulig helårlig fiske ber Kystfiskarlaget om at Fiskeridirektoratet, i samråd med næringen, utreder et forslag om å utsette direktefisket etter kveite nord for 62°N til 1.september, med en noe høyere bifangstprosent (f.eks.20%) i perioden 20.april-1.september. Det bør vurderes hvorvidt en slik regulering vil ha en innstrammende effekt på turist- og fritidsfiske som i stor grad foregår på sommeren, samtidig som man tillater enn viss uunngåelig bifangst for yrkesfiskere. Vi mener også det kan være grunnlag for å innføre et forbud mot å sette line etter kveite grunnere enn 60 favn for å redusere fangst av kveite under minstemål. Ettersom disse forslagene ikke er en del av den forelagte høringen ber vi om at disse tiltakene utredes og høres ved neste reguleringsmøte.

Med vennlig hilsen
NORGES KYSTFISKARLAG

Hanna Arctander

daglig leder

Tom Vegar Kiil

leder

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift